

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä
alueellinen jätehuoltolautakunta

28.08.2026

§ 40

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lausunto maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi elintarvikelain muuttamisesta**TRE:4280/06.10.03/2026****Lisätietoja päätöksestä**

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Elintarviketurvallisuuspäällikkö Satu Virtaranta, puh. 050 462 0477, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Maa- ja metsätalousministeriölle annetaan asiassa oheinen lausunto.

Perustelut

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa (VN/22290/2026) luonnoksesta hallituksen esitykseksi elintarvikelain muuttamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkатыönä hallituksen esitysluonnos elintarvikelain muuttamisesta. Elintarvikelakiin lisättäisiin säännös siitä, ettei energiajuomia saa myydä, luovuttaa tai välittää alle 16-vuotiaille. Lisäksi elintarvikelakiin lisättäisiin säännös käyttämättömien elintarvikkeiden luovuttamisesta uudelleenjakeluun. Energiajuomien myyntirajoitusten tavoitteena on vähentää kofeiinin haittavaikutuksia lapsilla ja nuorilla. Käyttämättömien elintarvikkeiden luovutusvelvoitteella on tarkoitus vähentää elintarvikejätteen ja ruokahävikin määrää.

Energiajuomien ikärajan asettamista koskevan sääntelyn arvioidaan kuuluvan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2015 /1535 säädetyin teknisten määräysten ilmoitusmenettelyn soveltamisalaan. Luonnos on tarkoitus toimittaa Euroopan komissiolle notifioitavaksi ennen lain lopullista hyväksymistä ja elintarvikelain muutos voi energiajuomien ikärajan osalta tulla voimaan vasta, kun mainittu ilmoitusmenettely on päättynyt. Tästä johtuen laki ehdotetaan tältä osin tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Käyttämättömien elintarvikkeiden luovuttamista uudelleenjakeluun koskeva sääntely on puolestaan tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Toimivallan peruste

Tampereen kaupungin hallintosäännön 32 §:n mukaan apulaispormestari päättää johtamiensa lautakuntien osalta lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädännön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Lausunnot

Tampereen kaupunki lausuu lainmuutosehdotuksesta seuraavaa:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esityksessä esitetään energiajuomien ikärajavalvonnan sekä elintarvikkeiden ruoka-apuun luovuttamiseen liittyvien velvoitteiden valvontavastuun siirtämistä elintarvikevalvontaviranomaisille. Muutokset lisäisivät merkittävästi elintarvikevalvonnan työmäärää ilman vastaavaa resurssien lisäämistä. Esityksessä tulisi arvioida tarkemmin muutosten tarkoituksenmukaisuutta sekä niiden vaikutuksia elintarvikevalvonnan mahdollisuuksiin kohdentaa valvontaa riskiperusteisesti ja tehokkaasti ydintehtäväänsä eli elintarviketurvallisuuden varmistamiseen.

Jätteen mittaamiseen, raportointiin sekä seurantavelvoitteisiin liittyy käytännön toteutuksen näkökulmasta useita haasteita. Jää epäselväksi, miten elintarvikevalvoja voisi luotettavasti arvioida raportoidusta biojätteen määrästä, mikä osuus olisi ollut elintarviketurvallisuuden näkökulmasta edelleen luovutuskelpoista ja mikä ei. Valvonnan kriteerien tulisikin olla selkeitä, yhdenmukaisia ja käytännössä todennettavissa.

Esitykseen sisältyvä velvoite luovuttaa ylijäänyttä ruokaa myös yksityishenkilöille herättää kysymyksiä toiminnan käytännön toteutuksesta sekä mahdollisista vaikutuksista ruokapalvelutoimintaan. On arvioitava, voiko sääntely johtaa esimerkiksi tilanteisiin, joissa yksityishenkilöt odottavat tarjoiluajan päättymistä saadakseen ruokaa maksutta. Tällainen kehitys voisi vaikuttaa toiminnan järjestämiseen, asiakaskäyttäytymiseen sekä ruokapalveluiden liiketoiminnallisiin edellytyksiin.

Elintarvikevalvonnan keskeinen tavoite on varmistaa elintarvikkeiden turvallisuus, mutta esityksen myötä valvojan tulisi arvioida myös hävikin vähentämiseen liittyviä näkökohtia. Näiden tavoitteiden yhteensovittaminen käytännön valvontatyössä voi osoittautua ristiriitaiseksi ja haastavaksi. Lisäksi ehdotuksessa käytetyn ilmaisun "kohtuullisin kustannuksin" arviointi jättää merkittävää tulkinnanvaraa valvontaviranomaiselle. Tietojen selvittäminen, analysointi ja niiden tarkoituksenmukaisuuden arviointi eivät lähtökohtaisesti kuulu elintarviketarkastajan ydintehtäviin, vaan johtavat huomattavan hallinnollisen lisätyön syntymiseen.

Laajemmin tarkasteltuna esitys jatkaa kehitystä, jossa muiden valvonnan alojen tehtäviä siirretään elintarvikelain alaisuuteen. Tämä vähentää edelleen elintarvikevalvonnan käytettävissä olevia resursseja varsinaiseen elintarviketurvallisuuden valvontaan. Esityksessä tulisi arvioida nykyistä tarkemmin, kuinka paljon uusia tehtäviä elintarvikevalvonnalle voidaan lisätä ilman, että samalla luovutaan joistakin nykyisistä valvontatehtävistä tai osoitetaan tehtävien hoitoon uusia resursseja.

Mikäli ehdotetut velvoitteet kuitenkin toteutetaan, olisi syytä harkita niiden jättämistä Oiva-arvioinnin ulkopuolelle. Tällöin valvontaa voitaisiin toteuttaa tarkoituksenmukaisemmin esimerkiksi määräaikaaisina projekteina, sähköisten raportointijärjestelmien tai kyselylomakkeiden

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä
alueellinen jätehuoltolautakunta

28.08.2026

§ 40

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

avulla sekä hyödyntämällä mahdollisuuksien mukaan tekoälyratkaisuja. Näin valvonnan hallinnollista kuormitusta voitaisiin vähentää ja käytettävissä olevat resurssit kohdentaa tehokkaammin elintarvikevalvonnan ydintehtävään, elintarviketurvallisuuden varmistamiseen.

Tiedoksi

Maa- ja metsätalousministeriö/ lausuntopalvelu, Satu Virtaranta, Kati Skippari

Allekirjoitus

Apulaispormestari Ilkka Porttikivi

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on nähtävillä 31.8.2026

www.tampere.fi

Päätös on lähetetty tiedoksi asianosaisille sähköpostilla 31.8.2026

Tampere

31.08.2026

Katri Naulo

Johdon assistentti

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,

kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 28.08.2026

§ 40

alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§ 40

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)